

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa A. K.

przeciwko A. S.A.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 października 2016 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 12 czerwca 2015 r., sygn. akt VI Pa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 120 (sto
dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego
w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w P. oddalił apelację A.K. od wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 3 listopada 2014 r., którym oddalono powództwo pracownika o ustalenie wypadku przy pracy przeciwko A. S.A.

Sąd Okręgowy, dzielając zasadniczo ustalenia Sądu pierwszej instancji, uznał że powód w dniu 2 września 2011 r. nie uległ wypadkowi przy pracy. Zdarzenie opisywane przez pracownika nie wywołało urazu, a zatem nie zostały spełnione przesłanki z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 169, poz. 1322 ze zm.).

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku złożył A. K., zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy i chorób zawodowych oraz rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 382 k.p.c. w z w. z art. 286 k.p.c. i art. 227 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c.

W skardze został zawarty wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) z uwagi na oczywistą zasadność. W ocenie wnoszącego skargę pogląd Sądu Okręgowego jest oczywiście niezasadny, albowiem pomija ugruntowane stanowisko Sądu Najwyższego odnośnie znaczenia zewnętrznej przyczyny wypadku przy pracy, nawet w przypadku pracownika dotkniętego już schorzeniem samoistnym (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 sierpnia 1999 r., II UKN 87/99; z dnia 16 lutego 1977 r., III PRN 55/76; z dnia 5 lutego 1997 r., II UKN 85/96).

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie od powoda kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie może być przyjęta do merytorycznego rozpoznania. Kluczowym elementem skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Skarżący zrealizował ów postulat i wskazał na przesłankę umiejscowioną w treści art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wyznaczając w ten sposób pole badawcze „przedsądu”.

Wybór określonej przesłanki zobowiązuje skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu

Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Dla uznania, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona nie jest zatem wystarczające twierdzenie skarżącego, że tak jest, ani zarzucenie naruszenia przepisów postępowania i prawa materialnego w taki sam sposób, jak wykazano w podstawie skargi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, Legalis nr 181990).

Opisanego powyżej paradygmatu nie sposób doszukać się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarżący eksponuje, że jest ona oczywiście uzasadniona, „skoro sąd drugiej instancji rażąco naruszył art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Na poparcie zarzutu autor skargi wskazuje na błędne zaakceptowanie wniosków wynikających z opinii biegłego lekarza (*powód w dniu 1 września 2011 r. nie uległ wypadkowi przy pracy, albowiem nie doznał urazu*).

Odkodowanie intencji skarżącego pozwala dostrzec, że nie buduje on zarzutów co do prawa materialnego, lecz co do faktów. Wybrana technika argumentacji nie może przynieść spodziewanego efektu, bowiem Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do badania prawidłowości zarówno ustaleń faktycznych, jak i oceny dowodów, dokonanych przez sąd drugiej instancji. O ile bowiem ten ostatni również jest „sądem faktu” i w myśl ogólnie niekwestionowanych zapatrywań orzecznictwa oraz doktryny kontynuuje postępowanie merytoryczne (por. wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CKN 812/98, OSNC 2000 nr 10, poz. 193; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2002 r., III CZP 62/02, Biul. SN 2003 nr 3, s. 14), o tyle Sąd Najwyższy jako „sąd prawa”, rozpoznając nadzwyczajny środek odwoławczy w postaci skargi kasacyjnej, jest związany ustalonym stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także

badanie, czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Ustrojową funkcją Sądu Najwyższego jest sprawowanie nadzoru judykacyjnego, w tym zapewnianie jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. jest *a limine* niedopuszczalny (por. postanowienie Sądu Najwyższego: z 12 czerwca 2006 r., IV CSK 100/06, Legalis nr 173817).

Tym samym, nie ma żadnej możliwości uznania, że skarga kasacyjna mogłaby być uznana za oczywiście uzasadnioną z powodu naruszenia przepisów prawa materialnego, które to zarzuty miałyby prowadzić do podważenia przyjętej przez Sąd drugiej instancji podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

W skardze ruminuje się znaczenie terminu „uraz” w płaszczyźnie choroby samoistnej. Przywołane na poparcie tej argumentacji orzecznictwo Sądu Najwyższego nie potęguje oczywistości skargi. Wręcz przeciwnie, w tej sferze należy pamiętać, że „orzecznictwo wypadkowe” cechuje duży stopień kazuistyki. Jest to następstwo indywidualnych okoliczności konkretnego wypadku. Syntetycznie rzecz ujmując uraz, który następuje wyłącznie na skutek nagłego rozwoju (ujawnienia się, pogorszenia, pogłębienia) schorzeń samoistnych, wewnętrznych, stwierdzanych u poszkodowanego przed wypadkiem, bez zadziałania czynnika zewnętrznego, nie jest skutkiem wypadku (por. B. Gudowska [w:] Społeczne ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe. Komentarz do art. 3, poz. 42, pod red. M. Gersdorf i B. Gudowskiej, Warszawa 2012). Uraz spowodowany wyłącznie przyczyną wewnętrzną, mającą swe źródło w stanie chorobowym poszkodowanego, pozbawia zdarzenie cechy wypadku ze względu na brak przyczyny zewnętrznej. Uraz doznany wyłącznie na skutek przyczyny tkwiącej w organizmie pracownika może się bowiem zdarzyć w każdych okolicznościach, a nie tylko w pracy. Przyjmuje się jednak, że określonemu zdarzeniu nie można odmówić cechy wypadku, jeżeli bez wykonywania pracy nie doszłoby do niego, albo też prawdopodobieństwo jego zajścia byłoby niewielkie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1997 r., II UKN 304/97, OSNAPIUS 1998 nr

15, poz. 464). Przedstawione schematy stanowią punkt wyjścia do poczynienia ustaleń faktycznych w sprawie. W kontestowanym sporze Sąd Okręgowy, a wcześniej Sąd Rejonowy, korzystał z dowodu z opinii biegłego lekarza, tak by ustalić przebieg zdarzenia i jego skutki w kontekście żądania ustalenia wypadku przy pracy. Oparcie rozstrzygnięcia na dowodach z wiedzy specjalistycznej, wspartej zasadami doświadczenia życiowego (moment domniemanego urazu, jego zgłoszenia pracodawcy, przyczyna niezdolności do pracy) eliminuje możliwość stwierdzenia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nie realizuje postulatu oczywistego naruszenia prawa zwrócenie uwagi, że w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia pojawia się termin „mikrouraz”. Dane pojęcie jest jednym z elementów mających na celu techniczne określenie, że w dniu 1 września 2011 r. powód nie doznał uszczerbku na zdrowiu, jak też opisane przez niego czynności nie spowodowały pogorszenia się samoistnej choroby, co zostało szczegółowo wyjaśnione przez Sąd II instancji.

Agregacja powyższych argumentów dowodzi, że skarżący nie zdołał przekonać o potrzebie rozpoznania jego skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy.

Z tych względów orzeczono z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 12 ust. 1 pkt 4 i § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r.,poz. 461).